

Czwartek, 31 maja 2018 r.

P8_TA(2018)0238

Sytuacja w Nikaragui

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 31 maja 2018 r. w sprawie sytuacji w Nikaragui (2018/2711(RSP))

(2020/C 76/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Nikaragui, w szczególności z dnia 18 grudnia 2008 r. ⁽¹⁾, 26 listopada 2009 r. ⁽²⁾ i 16 lutego 2017 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając układ o stowarzyszeniu między UE a Ameryką Środkową z 2012 r.,
- uwzględniając krajowy dokument strategiczny UE i wieloletni program orientacyjny na lata 2014–2020 w sprawie Nikaragui,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka z czerwca 2004 r.,
- uwzględniając konstytucję Nikaragui,
- uwzględniając oświadczenie rzecznik wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 19 listopada 2016 r. w sprawie ostatecznych wyników wyborów w Nikaragui,
- uwzględniając oświadczenia rzecznik wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel z dnia 22 kwietnia 2018 r. i 15 maja 2018 r. w sprawie Nikaragui,
- uwzględniając komunikat prasowy Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR) z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Nikaragui,
- uwzględniając wizytę Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka (IACHR) w dniach 17–21 maja 2018 r. w celu zbadania sytuacji w Nikaragui oraz wydane przez nią wstępne oświadczenie z dnia 21 maja 2018 r.,
- uwzględniając oświadczenie rzecznik Biura ONZ ds. Praw Człowieka Liz Throssell z dnia 20 kwietnia 2018 r. w sprawie przemocy stosowanej w trakcie protestów w Nikaragui,
- uwzględniając komunikat prasowy Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) z dnia 14 maja 2018 r. w sprawie wizyty w celu zbadania sytuacji w Nikaragui,
- uwzględniając sprawozdanie Sekretariatu Generalnego OPA z dnia 20 stycznia 2017 r. w sprawie Nikaragui i wydane przez niego oświadczenie z dnia 22 kwietnia 2018 r. potępiające przemoc w Nikaragui,
- uwzględniając komunikaty Konferencji Episkopatu Nikaragui, zwłaszcza ostatni z dnia 23 maja 2018 r.,
- uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 45 E z 23.2.2010, s. 89.

⁽²⁾ Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 74.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0043.

Czwartek, 31 maja 2018 r.

- A. mając na uwadze, że według doniesień co najmniej 84 osoby poniosły śmierć, ponad 860 zostało rannych, a ponad 400 aresztowano w związku z pokojowymi protestami studenckimi, które rozpoczęły się w dniu 18 kwietnia 2018 r. jako sprzeciw wobec reform systemu zabezpieczenia społecznego zapowiedzianych przez prezydenta Daniela Ortege; mając na uwadze, że większość ofiar nosiła ślady ran postrzałowych na głowie, szyi, klatce piersiowej lub brzuchu, co zdecydowanie sugeruje egzekucje pozasądowe; mając na uwadze, że władze Nikaragui otwarcie napiętnowały demonstrantów, nazywając ich „wandalami” i oskarżając ich o „manipulację polityczną”;
- B. mając na uwadze, że w dniu 23 kwietnia 2018 r. D. Ortega poinformował o unieważnieniu reformy systemu zabezpieczenia społecznego, lecz demonstracje przekształciły się w szersze i nieustanne protesty i apele o utworzenie rządu tymczasowego i przywrócenie porządku demokratycznego; mając na uwadze inne źródła niezadowolonia i otwartego konfliktu, takie jak gwałtowny wzrost nastawionej na eksport działalności wydobywczej;
- C. mając na uwadze, że w dniu 20 kwietnia 2018 r. oddziały pacyfikujące i grupa członków Sandinistowskiego Narodowego Frontu Wyzwolenia zupełnie bezkarnie i w porozumieniu z policją oraz za jej zgodą zaatakowały 600 studentów znajdujących się w katedrze metropolitalnej w Managui; mając na uwadze, że IACHR udokumentowała ataki na cztery kampusy uniwersyteckie (UCA, UPOLI, UNA i UNAN);
- D. mając na uwadze, że duża liczba ofiar śmiertelnych jest dowodem na stosowane przez władze państwowe brutalne represje, stanowiące naruszenie zasad konieczności i proporcjonalności obowiązujących na mocy prawa międzynarodowego i międzynarodowych norm określających ograniczenia użycia siły; mając na uwadze, że szefowa policji Nikaragui Aminta Granera złożyła dymisję ze względu na nadużywanie przemocy;
- E. mając na uwadze, że media relacjonujące protesty zostały bezprawnie zamknięte przez rząd, a dziennikarze, którzy wyrażali jakikolwiek sprzeciw, są zastraszani i przetrzymywani; mając na uwadze, że ograniczanie przez władze nikaraguańskie wolności słowa i prześladowanie przywódców opozycji zostały potępione jako atak na wolności obywatelskie; mając na uwadze, że dziennikarz Angel Gahona został zastrzelony w trakcie transmisji na żywo;
- F. mając na uwadze, że organizacje praw człowieka odnotowały wiele skarg na brak opieki lekarskiej dla rannych demonstrantów w szpitalach publicznych;
- G. mając na uwadze, że w dniu 27 kwietnia 2018 r. przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Gustavo Porras zapowiedział utworzenie Komisji Prawdy w celu wyjaśnienia przebiegu protestów; mając na uwadze, że w dniu 6 maja 2018 r. rada siedmiu prawodawców – pięciu z nich należy do partii prezydenta Ortegi – wybrała pięciu członków komisji, a Zgromadzenie Narodowe ratyfikowało ich powołanie;
- H. mając na uwadze, że w dniach 17–21 maja 2018 r. wizytę w Nikaragui złożyła IACHR; mając na uwadze, że udokumentowała ona przypadki nielegalnych i arbitralnych aresztowań, stosowania tortur oraz okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania, cenzury i ataków na prasę, a także inne formy zastraszania, takie jak groźby, nękanie i prześladowania mające na celu stłumienie protestów i utrudnienie udziału w nich obywateli;
- I. mając na uwadze, że rozpoczęty w dniu 16 maja 2018 r. dialog między D. Ortęgą a nikaraguańską opozycją i grupami społeczeństwa obywatelskiego, w którym pośredniczył Kościół katolicki, nie doprowadził do znalezienia rozwiązania umożliwiającego wyjście z kryzysu i został zawieszony, ponieważ negocjatorzy rządowi odmówili omówienia 40-punktowego planu przedstawionego przez mediatorów, który obejmował plan działania na rzecz demokratycznych wyborów, w tym reformy ordynacji wyborczej, przyspieszenie wyborów oraz zakaz ponownego wyboru na urząd prezydenta; mając na uwadze, że zasugerowano powołanie wspólnego komitetu złożonego z sześciu osób – trzech przedstawicieli rządu i trzech przedstawicieli platformy „Alianza Cívica por la Justicia y la Democracia”;
- J. mając na uwadze, że od 2007 r. D. Ortega był trzykrotnie wybierany na prezydenta, mimo że konstytucja Nikaragui zakazuje następujących po sobie reelekcji, co świadczy o korupcji i autorytaryzmie, w których pograżyło się państwo; mając na uwadze, że wybory w 2011 r. i 2016 r. zostały ostro skrytykowane przez instytucje UE i OPA za nieprawidłowości, gdyż przeprowadzono je bez obecności obserwatorów z tych organizacji, ani też jakichkolwiek innych wiarygodnych międzynarodowych obserwatorów;

Czwartek, 31 maja 2018 r.

- K. mając na uwadze, że jednym z największych wyzwań jest nadal korupcja w sektorze publicznym, w tym korupcja, w którą zamieszani są krewni D. Ortegi; mając na uwadze powszechne przekupywanie urzędników publicznych, bezprawne zajmowanie majątku i arbitralne szacowanie wartości mienia przez organy celne i podatkowe; mając na uwadze, że wyrażono uzasadnione zaniepokojenie nepotyzmem w organach rządu Nikaragui; mając na uwadze, że grupy działające na rzecz praw człowieka donoszą o stopniowej koncentracji władzy, która jest konsekwencją rządów jednopartyjnych i osłabiania instytucji;
- L. mając na uwadze, że w ostatniej dekadzie w Nikaragui demokracja i praworządność zaczęły przeżywać kryzys; mając na uwadze, że rozwój i umacnianie demokracji i praworządności oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności musi być nieodłącznym elementem polityki zewnętrznej UE, w tym układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską a krajami Ameryki Środkowej z 2012 r.;
1. potępia brutalne represje i zastraszanie pokojowych demonstrantów w Nikaragui, którzy protestują przeciwko reformie systemu zabezpieczenia społecznego, co pociągnęło za sobą wiele ofiar śmiertelnych, zaginięć i arbitralnych aresztowań dokonywanych przez władze nikaraguańskie, siły zbrojne, policję i prorządowe bojówki; przypomina siłom bezpieczeństwa w Nikaragui o ich nadrzędnym obowiązku, jakim jest ochrona obywateli przed przemocą;
 2. składa kondolencje i wyrazy współczucia rodzinom wszystkich ofiar zabitych i rannych podczas demonstracji;
 3. apeluje do władz nikaraguańskich o zaprzestanie wszelkich aktów przemocy wobec osób korzystających z prawa do wolności wypowiedzi i wolności zgromadzeń; apeluje także do demonstrantów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego przewodzących protestom o nieuciekanie się do przemocy podczas korzystania z przysługujących praw; zwraca się do władz Nikaragui o uwolnienie wszystkich arbitralnie zatrzymanych osób, zadośćuczynienie poszkodowanym członkom rodzin oraz udzielenie gwarancji, że nie zostanie wobec nich wszczęte postępowanie karne; wzywa organy państwowe, by powstrzymały się od publicznych oświadczeń, które stygmatyzują demonstrantów, obrońców praw człowieka i dziennikarzy, oraz od wykorzystywania mediów państwowych do prowadzenia kampanii publicznych mogących zachęcać do przemocy;
 4. wzywa władze Nikaragui do bezwzględnego umożliwienia międzynarodowego, niezależnego i przejrzystego dochodzenia w celu postawienia przed sądem osób odpowiedzialnych za represje i ofiary śmiertelne podczas protestów; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wizytę IACHR w Nikaragui i wyraża zaniepokojenie z powodu wniosków zawartych w sprawozdaniu wstępnym; wzywa społeczność międzynarodową do odegrania aktywnej roli w pociąganiu sprawców do odpowiedzialności;
 5. zwraca się do rządu Nikaragui o uznanie i wzmocnienie uprawnień komisji ds. monitorowania wdrażania zaleceń przedstawionych przez IACHR, oraz o przygotowanie kalendarza nowych wizyt; domaga się stworzenia publicznego rejestru przyjęć do szpitala, o co apeluje IACHR;
 6. zwraca się do władz Nikaragui o zapewnienie wszystkim podmiotom w społeczeństwie, w tym opozycji, dziennikarzom oraz obrońcom praw człowieka, m.in. ekologom i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego, wystarczającej przestrzeni do swobodnego działania, zgodnie z prawem międzynarodowym, w celu przygotowania gruntu pod rozmowy z udziałem wszystkich skonfliktowanych stron na temat sytuacji w Nikaragui oraz przestrzegania praw człowieka w tym kraju; przypomina, że pełny udział członków opozycji, zapewnienie bezstronności wymiaru sprawiedliwości, położenie kresu bezkarności i pluralizm mediów mają zasadnicze znaczenie dla przywrócenia porządku demokratycznego w tym kraju;
 7. ubolewa nad naruszaniem wolności mediów w Nikaragui, zarówno przed protestami, jak i w ich trakcie; uważa, że zajęcie środków masowego przekazu przez władze podczas protestów jest niedopuszczalne; apeluje do rządu o przywrócenie całkowitej wolności mediów oraz wolności wypowiedzi w całym kraju, a także o położenie kresu prześladowaniom dziennikarzy;
 8. odnotowuje niedawne rozpoczęcie dialogu narodowego i ustanowienie Komisji Prawdy, w której muszą znaleźć się przedstawiciele niezależnych podmiotów krajowych ze wszystkich sektorów, a także podmiotów międzynarodowych; ubolewa nad niepowodzeniem pierwszej rundy dialogu narodowego w rezultacie ograniczeń narzuconych przez rząd Nikaragui i wyraża nadzieję, że niedawne wznowienie dialogu stanie się okazją do rozwiązania kryzysu i położenia kresu przemocy; podkreśla, że dialog powinien się toczyć bez przemocy i represji, z poszanowaniem prawa i konstytucji oraz zasady, że wszelkie zmiany w prawie powinny być dokonywane zgodnie z przewidzianymi w nim procedurami;

Czwartek, 31 maja 2018 r.

9. potępia nielegalne działania podjęte z naruszeniem zasad regulujących system sądowy, które doprowadziły do zmiany konstytucji i usunięcia ograniczeń kadencji prezydenckiej, pozwalając tym samym na nieprzerwane sprawowanie urzędu prezydenta przez D. Ortegę, co stanowi wyraźne naruszenie prawa do demokratycznych wyborów; podkreśla potrzebę budowania silnych instytucji demokratycznych, wolności zgromadzeń i pluralizmu politycznego; wzywa w związku z tym do reformy ordynacji wyborczej w celu przeprowadzenia uczciwych, przejrzystych i wiarygodnych wyborów z poszanowaniem międzynarodowych standardów, jako sposobu na rozwiązanie kryzysu politycznego;
 10. wzywa władze do walki z szerzącą się w nikaraguańskich kręgach politycznych korupcją, która osłabia funkcjonowanie wszystkich instytucji państwowych i ogranicza inwestycje zagraniczne; wzywa do wdrożenia przepisów antykorupcyjnych w Nikaragui, w tym dotyczących łapownictwa, nadużywania władzy i drobnych gratyfikacji; jest zaniepokojony związkami między prezydentem D. Ortegą i innymi konfliktami w regionie; wzywa władze Nikaragui, by podpisały i ratyfikowały rzymski statut Międzynarodowego Trybunału Karnego;
 11. zauważa, że w świetle układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską a krajami Ameryki Środkowej należy przypomnieć Nikaragui o konieczności przestrzegania zasad praworządności i demokracji oraz praw człowieka, o których mowa jest w klauzuli praw człowieka, którą ujęto w układzie; apeluje do UE o monitorowanie sytuacji, a w razie potrzeby o przanalizowanie potencjalnie niezbędnych działań; ostrzega przed potencjalnymi poważnymi politycznymi, ekonomicznymi i inwestycyjnymi konsekwencjami łamania praw człowieka;
 12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich, Euro-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu, Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu, Grupie z Limy, a także rządowi i parlamentowi Republiki Nikaragui.
-